

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
T.a.v. dhr. B. Bruins
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Amsterdam, 5 februari 2018

Geachte heer Bruins,

De Brede Werkgroep van het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing (LCR) wil middels dit schrijven de urgentie van een ministeriële regeling, die het voorschrijven van Uitsluitend Recept (UR)-geneesmiddelen door reizigersverpleegkundigen mogelijk maakt in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG), kenbaar maken. In de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel BIG-II, paragraaf 3.5, geeft u aan de mogelijkheid te gaan bestuderen om nadere categorieën verpleegkundigen, waaronder de reizigersverpleegkundige, aan te wijzen als bevoegd tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen. Het op korte termijn aanwijzen van de reizigersverpleegkundige als bevoegd tot voorschrijven is echter van groot belang voor deze beroepsgroep.

Succesvolle organisatie van reizigersgeneeskunde in Nederland

Het LCR is in 1996, mede op initiatief van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (heden: Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, IGJ), opgericht door en voor professionals die reizigersgeneeskunde als taak praktiseren (artsen en verpleegkundigen). De doelstelling van het LCR is het bevorderen van *kwaliteit* en *uniformiteit* binnen de reizigersgeneeskunde in Nederland. De LCR werkgroepen vormen een krachtig expertisenetwerk en formuleren daartoe: de [LCR Kwaliteitscriteria voor advisering en immunisatie van reizigers](#), kwaliteitsnormen voor professionals en de landelijke richtlijnen. Om consensus te bereiken over het landelijke beleid, worden alle criteria en richtlijnen door de Brede Werkgroep Reizigersadviesing (BWR) beoordeeld en vastgesteld. Vervolgens worden de richtlijnen verspreid onder de vaccinerende centra, huisartsen en apotheken. Zo lang de BWR een goede afspiegeling is van het werkveld beschouwt de IGJ de LCR Kwaliteitscriteria en richtlijnen als de veldnormen voor de reizigersgeneeskunde in Nederland. Het LCR heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de succesvolle organisatie van de reizigersgeneeskunde in een vrije markt. Dit wordt bevestigd in een [brief van Minister Schippers](#) aan de Tweede Kamer over vaccinatiezorg.

Werkwijze reizigersverpleegkundigen

Vaccins, malariaprofylaxe- en noodbehandelingen die in de reizigersgeneeskunde worden geadviseerd zijn UR-geneesmiddelen. Reizigersverpleegkundigen hebben volgens de huidige Wet BIG geen voorschrijfbevoegdheid. Echter zoals beschreven in de LCR Kwaliteitscriteria, mogen reizigersverpleegkundigen onder strikte voorwaarden vaccins toedienen en vooraf getekende recepten aan reizigers *meegeven* zonder directe

tussenkomst van een arts. Het betreft hier derhalve niet de indicatiestelling daar deze ligt vervat in door artsen opgestelde richtlijnen.

De IGJ is vanaf de oprichting van het LCR op de hoogte geweest van deze werkwijze en gebruikt de LCR Kwaliteitscriteria als toetsingskader bij het toezicht op de kwaliteit van de reizigersadviesing. In 2004 rapporteerde de IGJ voor het laatst aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de [kwaliteit van de reizigersadviesing](#) in Nederland. Een [brief over onbevoegd voorschrijven door verpleegkundigen](#) van de IGJ eind 2015 heeft echter gezorgd voor een onduidelijke situatie, met vragen en onrust over de werkwijze van reizigersverpleegkundigen als gevolg. In oktober 2017 heeft het LCR om opheldering gevraagd aan de IGJ, maar helaas bleef een reactie tot op heden uit.

De noodzaak van een ministeriële regeling

Deze onwenselijke situatie kan opgelost worden door de al meer dan 20 jaar toegepaste werkwijze te formaliseren. De BWR staat unaniem achter het aanvragen van voorschrijfbevoegdheid voor reizigersverpleegkundigen. In 2012 heeft [onderzoek](#) aangetoond dat reizigersverpleegkundigen voorschrijfbevoegdheid willen, mits zij bijgeschoold kunnen worden over farmacologie. De Hogeschool Utrecht heeft dit onderwijs eerder verzorgd en is bereid om in samenwerking met het LCR een module farmacologie voor reizigersverpleegkundigen te ontwikkelen.

De beroepsgroep reizigersverpleegkundigen heeft in 2006 aansluiting gezocht bij de beroepsvereniging voor Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN) vanwege het aanvragen van deze voorschrijfbevoegdheid. Sinds 2006 dringt de beroepsgroep er bij V&VN op aan om de voorschrijfbevoegdheid voor de circa 400 reizigersverpleegkundigen aan te vragen bij de minister. Helaas is deze procedure, ondanks het duidelijke belang voor de beroepsgroep en het brede draagvlak, tot op heden nog niet in gang gezet omdat V&VN prioriteit gaf aan andere beroepsgroepen.

Kwaliteit van de reizigersgeneeskunde en wettelijke verankering

In 2002 besloot de IGJ niet langer proactief inspecties te doen bij reizigersadvies- en vaccinatiebureaus, maar achteraf of bij calamiteiten controles uit te voeren. De IGJ heeft het LCR daarom destijds verzocht een [transparant kwaliteitssysteem](#) op te zetten.

De LCR Kwaliteitscriteria, de LCR Kwaliteitsnormen voor [reizigersgeneeskundig \(huis\)artsen](#) en [reizigersverpleegkundigen](#) en registratie in het LCR Kwaliteitsregister vormen samen het kwaliteitssysteem binnen de reizigersgeneeskunde.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) verleende tot 2008 erkenning als gele-koorts-vaccinatiecentrum, op basis van artikel 26 van de Quarantainewet (heden: Wet publieke gezondheid). De noodzaak voor deze erkenning vloeit voort uit de [International Health Regulations](#) (2005) en is primair bedoeld om landen tegen import van gele koorts en andere infectieziekten te beschermen.

In 2008 heeft de toenmalige minister van VWS ervoor gekozen de LCR Kwaliteitscriteria op te nemen in de [regeling publieke gezondheid](#) en deze criteria als zodanig wettelijk te verankeren. In de regeling is tevens vastgelegd dat verpleegkundigen 'de indicatiestelling en vaccinatie tegen gele koorts mogen verrichten, mits zij in het bezit zijn van het certificaat 'reizigersverpleegkundige'.

Het LCR Kwaliteitsregister

Op verzoek van de BWR is in 2002 een kwaliteitswerkgroep ingesteld die zich bezig houdt met het deskundigheidsgebied van de reizigersverpleegkundige. Deze werkgroep, het LCR KwaliteitsConsilium voor verpleegkundigen (KCV), ontwikkelt onder andere de [Kwaliteitsnormen voor reizigersverpleegkundigen](#). Dit document beschrijft de voorwaarden voor opleiding en registratie waaraan verpleegkundigen moeten voldoen om zich te kunnen registreren in het LCR Kwaliteitsregister. Verpleegkundigen die aan alle voorwaarden voldoen kunnen zich sinds 2006 laten registreren in het LCR Kwaliteitsregister.

De reizigersverpleegkundige van de toekomst

Een belangrijke reden om reizigers goed te adviseren en immuniseren alvorens zij op reis gaan, is de beperking van het risico op import en eventuele verspreiding van uitheemse infectieziekten. De reizigersverpleegkundige, als expert op dit specifieke gebied, heeft hierin een prominente rol. Het aanwijzen van de beroepsgroep als bevoegd tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen onderstreept de deskundigheid van de reizigersverpleegkundige en maakt het beroep toekomstbestendig.

Wij hopen dat het voorgaande u op korte termijn doet besluiten om een ministeriële regeling te treffen en het voorschrijven van UR-geneesmiddelen door reizigersverpleegkundigen wordt vastgelegd in de Wet BIG.

Graag vernemen wij van u welke procedure hiervoor gevolgd moet worden.

Hoogachtend,

dr. Monique Keuter, internist-infectioloog
voorzitter Brede Werkgroep Reizigersadviesing